

Auhinnatöö, 1931. /

370446

Mängusõna 29

Tutlus Joh. 17, 18-26.

Seliskow, Johannes

ellängusõna:

Ego. A

78/0.

Käsokolev töö on 1. detr. 1931a. tunnustatud
kolmanda aukinna, v. s. juttuse teise au-
hinna väärtisega.
Autor: stud. theol. Johannes Selroht.

A. Eksegeetilis-komileetiliselt

Stamburgh
Farku ülikooli Sekretär

Terst Joh. 17, 18-26 jätab juba esmakordsel läbilugemisel mulje, et siinavaldatud mõtted eriti kategoorilisel reijul (oma väljenduse on saanud) on väljendatud. Paluja/resp. Jeesuse) eneseteadvus on nii lõplikult selgunud, et terstist otsekohe kristluse aksiome tuleks mõista. See on ka mõisteta, kui silmas pidada, et terst Joh. 17, 18-26 on lõpposa mitte ainult 17. päätkinist (resp. Jeesuse palvelst enese, oma jüngute ja pühade koguduse pärast), vaid esimesele 18: nele päätkinile, mida Vilhelm Heitmüller Johannes Verss! poolt väljaantud teoses „Die Schriften des Neuen Testaments I B., 2. Aufl. in Göttingen 1907., Verl. Vandenhoeck & Ruprecht“ päätkirjastab „Der Schlüssel zum Heiligum“ (lk. 716) ehk „Pühaduse võti“. Terstist jääb lõpuks ikkagi mulje, et paluja (resp. Jeesus) siin on lõpliku vastuse katsunud anda, kas ta oma lunastustööd on suutnud täita, mil viisil ta saanud on maailma lunastajaks ja missugused nõuded on manuvad kui eeldused kõigi lunastustöö õplaste kohta, kes on „läkitatud“ (18. s.).

Arvutatud teoses kirjutab Vilhelm Heitmüller

D/371361

ka sissejuhatusse Johannese ev. mõistmiseks (Chr. Lhk. 683-
- 715), milles etteoodud asjaolude nimetamine kaasa
aitab mitte ainult evangeeliumi teksti välises, vaid
ka sisuliseks mõistmiseks (resp. „seletamiseks“). Joh. 17, 18-
- 26 on võimatu mõista eraldi evangeeliumist.

„Kolme vanema evangeeliumi kõval on Johannese
ev. üksik ja omapärane, mõistatuslik ja täis sala-
dusi. Tundub, nagu oleksime rändajaina sattunud
valgusküllaselt tänavalt väiksele ja kõrgesse doo-
mi, mille maalitud aknast langeb valgus hä-
maraks muudult. Kirjult vahelduvate stseenide are-
mel siin mõõdukas pidulikkus. Ebamäärane
aovalgus peegeldub isikult, sündmustikust, mõt-
teist. Muljed võivad tihti olla bisuliselt vas-
tandilisedki. Evangeeliumi koostajad on võrreldud
kui kunstnikku, kes ~~kunst~~, väga mitmesuguseid värv-
 erinevais valgusastmes ja tugevuses segades
on saanud kätte teatud omapära.

Evangeeliumi keel on rüü ja lihtne, stiil
raskepärane ja monotoonne: ja siiski tundub
keel olevat lopsakas. — Ideid näib olevat nii vähe,
mõtted paistavad selged, mida enam me sürene-
me tekstisse. Ja siiski ei saa lahti tundeist, et

viibid piiratuna paljudest mõistatusest ja saladusest, nagu ütles autor palju enam, kui seda teksti sõnust on võimalik välja lugeda. Kõrd esitab teksti autor end kui puhas mõtleja, („der reine Denker“ Em. 685) kes seisab ajas ja elus, mille tarvidusi piinlikult arvestab, kõrd tundub aga jälle, nagu oleks autor maailmale koguni selja pööranud ja tunneks end taevas enam kodus kui maapääl; kõrd sügavmeeliline müstik, samas jälle huvitatud puhtast tunnetusest. Ei üheski teises evangeeliumisipanda sedavõrt rõhku jutustuse asjalikkuse ja tõelikkuse nimetamiselle in objectum, kuid sellele vaatamata on tihti muljeks kahtlus, et päätähtsus ei lange mitte kujuteldud tegelikkusele, vaid ideele. Isikute kirjeldamiseks esitatakse niipalju detaile, kuid tunnet imimesest „liha ja verega“ mis ei tehi kindlasti Jeesuse kohta on esitatud teatud hulka üksikasju, kuid kehastada ei ole autor mere tunde järgi teda suutnud. Logos sai lihaks, suurima rõhuga on see öeldud, ent siiski näib see lihaksjäänu koguni puudutatuna tõeliselt imimlikust, et astuda rahva sekka ja puutuda maapinnale.

Teksti Joh. 17, 18-26, kui Jeesuse „kõrgepreesterlike palve“²¹ lõpposa (x) „Das hochpriesterliche Gebet“ teoses „Handbuch zum Neuen Testament. II B. Walter Bauer, hr. Verl. v. J.C.B. Mohr (Paul Siebeck) in Tübingen 1912. (Lk. 154), kus tähelepanu suunitud evangeeliumi glesandele, tekitab küsimuse seda teravamalt hingelise situatsiooni usutavusest, et võimalik oleks Jeesuse sõnadega paludes jääda alusele, mis näib minule olevat tõde. Kogu Johannese evangeeliumist, mis näib küll nii huutav, hooval välja teatud raskusi, mis isiku nagu teatud mõttes kahets tükeldavad, nii et teksti puhtdogmaatilisel viisil alati küllalt selge ei saa olla, mida meie palume. Oma väliselt vormelt Joh. 17, 18-26 on osa palvest. On tegelikult eelmainitud põhjusil raskus rätta seda palve osa just vastand meeleoluliselt — õpetuse-
na, ilmavaatelistele probleemide lähtekohana, just nagu inimeslemääratud õpetust, mitte isa poolle pöördud palvend. Muuta nimetatud tekst palveks saab pärinema jutluse eesmärgiks.

„Uurimused on näidanud, et Johannese evangeeliumis toodud kõned (ja palvedki!) autori komponeeritud on, et Jeesuse suu läbi kõneleb isik - tema päritolu ei

usuliselt mõistetavat terovikut, kui sinna ei seltsi sü-
gav isiklik elamus, mida autori juures eriti
rõhutatakse ja muidegi ka rõhutada tuleb.

Väga teadlik tuleb olla ka neis ilmavaate-
lis aluseis, mis evangelist omaks võtnud ja mis
tõhti ajalooliselt valestikäsitatuna võivad jut-
lustajat viia pühakirja valestirõhutamisele.
Autor on saadnud oma evangeliumile tegelemise
eesmärges: a) poleemiseerides juudasoo mõtteviisiga,
missugusest seisukohast Joh. 8, 44 muide valekalt
mõeldav saaks olla. Seda pessimismi rahva usk-
matuse üle leidub ka Joh. 17, 25. Nii on see evan-
gelium ka mälestus kristluse ja juudluse lõhestu-
misest, samuti algkristlikust juudivastasest apologet-
tikast ja poleemikast,

b) võimalikult väikeses piirides teha Ristija
Johannese tegevust, kuna selle muide peaaegu
messialik seisukoht oleks kahjulik ja taristajak-
seuse usule. Juutide hulgas anti Ristija Johanne-
sele, kui viimasele suurele prohvetile eriliselt
kõrge täendus; ei ole küll teada just, mil viisil
süüdi arvatasti vastumänguks Jeesuse-
usklike. Kõrge vastu laseb autor väga valitult Ristijat

Jeesust „üles leida“ (rõrdle 1, 35-39, 3, 27-36).

5. Kolmandaks sersab Joh. evangeelium tuntavalt kreeka mõtteviisi (resp. paganate) päranduses. Proloogi mõtteviisis figureerib «logos» ja „läinutamise“ mõtte juures (17, 18) on „kaks maailma“ nel absoluutsed tõsi-
asjad. Negatiivselt rakendab ta selle juudrah-
vustluse maharaputamiseks: Jeesus esineb vaevalt
kunagi juudina. Igasugused juudielemendid on kõr-
valdatud, pehmenetatud, või idealiseeritud - üldista-
tud vaimlises mõttes (jumalariik, kohus, Ülestõus-
mine). Positiivselt autor võtab omaks hellenis-
tide religioosete tarvete maailma tagapõhja ja
tarvitab meelasti nende mõisteid ja kujutlusi.

On sageli arvatud, et evangeelium oleval mõl-
dud koguni gnoostitsismigi vastu. 1. Johanne kirjas
leidub küll seda poleemikat ja tõenäolikeult ka
evangeeliumis, kuigi mitte alati tuntavalt selle
eesmärgiga, küll saab kindlaks teha mõis-
leid ja kujutlusi, mis ka gnoostitsismis esi-
rad niivõrdna evangeeliumiga. Lahtlemata jumala-
-Jeesuse - süngite tuntusvaherond Joh. 17, 21-23 rapaks
lähemat analüüsi.

Usutunnistus ja võitluskiiri, vaimustatud

ev

evangeliumikuulutus ja süüski tervel rindel terast
sõda ja väsimatut eitarnist väljendav — sellest
johtub evangeliumile tema omapärane karakter,
tema kaheüguine mõju. Kord võtab evangelium,
pahedat, proovitud rahu, pea tugevat kirge, hingab
pea sisemisest tunderügavusest ja mitte rühleeki-
vat rüha: autor on müstik, pea jälle võitleja
päevahuvidega. Keset kõrget mõtetelendu ja tun-
nete sügavaid vooge tema arvustav pulk on vali-
kalt tegema sõbra ja vaenlase vahel.

Autori mõtteviis on pärit kosmopoliitilisest (maailm!)
hellenistilisest judaismist. Juuda diaspora, religioon,
ja teoloogia, astudes ühendusse kreeka kultuuri
ja filosoofiaga, andis tulemusena omapärasse
religioosse teoloogilis-filosoofilise mõtteviisi, mil-
lest karakterseimaks väljenduseks juuda-aleksan-
dria religioonifilosoofia, mille pääesitaja Philo
Aleksandriast oli (ca 30 a. Chr. - 50 p. Chr.). Jumala
mõiste oli kreeka filosoofia mõjul muu-
tunud transsendentsiks ja formaalseks;
jumal oli puhas olemine ja puhas tegevus.
Selles juba esineb tugevasti dualismi, eris-
tamine jumala ja maailma, vaimu ja materia,

üleval" ja "all" vahel. vastolus olemise ja mit-
teolemise, tõelisuse ja peegelpildi vahel peitub
selle dualismi esiu. Ainult Jumal on olemine,
ainult Jumal ja tema maailm evivad tõelise rea-
liteedi, nagu Platoonis juures ainult "ideedel" nende
tõelisus olemas oli. Asjad sellest olmast, loo-
duses ja ajaloos, on ainult kõrgema maailma
olnustate peegelpildid, millel iseseisvat väärtust
ei ole. Maailma ajalool kui sellisel pole mõtet.
Sündmustikul saab olla vaid allegooriline tähen-
dus ideede mõistamiseks. Siit selgub ka seletus
asjaolule, miks Vana-Testament autoriteetsele juuda-
rahvale ikka vaid "pühaks kirjaks" oli, kui
jumaliku ilmutuse allikaks. Need kirjad on
kahesugune mõte: esiteks on kõik tõesti nõnda
olnud, päämine mõte seisab aga teatud oma-
duste allegoriseerimises. Peab ütleva, et dualismi
kasutamine elunähtete kujutamisel iseenesest ka
halb allegooria pole, sest elus on duali-
miga täpsest tegemist. Kõrgemaks oleva mõist-
mises ei tule aga dualistlike sümbole mit-
te tarvitada. Kui Joh. 17, 18, kahest maailmast
juttu on, siis tähendab see vaid seda, et
enesees meid üit edasi peab võima, mitte

aga sellel välja rüma.

Ka judaistlik etika kannab kreeka järgi. Pat oli põhjustatud ebaõige ja ebatõelise groosivest. Oli tarvis tunnetada tõelist, s.o. tõe joonel - Jumalat. See pole aga võimalik puhtteoreetiliselt, vaid usukaudu; usk ja tunnetus on aga lähedas ühenduses, näivad peaaegu identsed. Jumala tunnetamine on võimalik ilmutuse kaudu, Jumal peab end ilmutama.

Ülaltoodu põhjal ei või koguni oletada, nagu oleks evangelist Philost täielikult ärarippus, kuid hellenistlike mõjutus on väljaspool kahtlust.

Sellele baasile ehitas evangelist Pauluse kristluse ja — müstika. Nii on tervelt teoloogia saavutatud järgmistest komponentidest: isiklik religioosne tunnetus + judaistlik-hellenistlik ilmavaadet Pauluse kristlus. Koguni sinkretistlikke mõju tuleb oletada (dualism, sakramentaalsed raated, uuestsünd, mõisted, aagu valgus ja elu).

Muidugi ei saa kõiki raskusi, mida evangeliumimõistmine tänapäev ületama peab, ainult teoloogia ja ilmavaadete takistusiga seletada.

Oleks enstik ilmavaatelist külge teha tervt mõõdukus. Inuult seda autori tahtmist tuleb deadlikult rõhutada, et algkristluse kujutusilma on püütud muuta laiemaks üldkristluse ja kirikliku ruunas. Kiriku ja kirikulise teoloogia probleemid ja mitte Jeesuse palve otstarb on selles, mis alul tervtist välja löstetud (ehtl.). Jutluse koostamiseks selgub siit aga viljakas suhtumise, et mitte kirjatuum siin ei seija selles, et Jeesus oleks nagu maailma lunastamise küsimusmärke ees seisnud, mis on evangelisti probleem juba nimetatud motiiv, vaid jutlustama peab seda, mis on ehtjeesuselik selles palves. Sellest allpool.

Mõni sõna Johannese ewangeliumi ja "elu" probleemist, sest elu jaoks on määratud iga jutluskoh. Joh. 17, 18-26 ulatuses.

Kirik võlgneb palju sellele ewangeliümole, mis loomulikult tabas kreeklaste ihaldatud "säältilma" lookitud jumal-ideaalija Messias, kel oli tähtsust Jeesusdamaa kohta, kuulutas Jumala ilmumise ja tabas sellega just seda, mida Jeesus tahtis: tähenduse kõigi kohta. Ewangeliumi vormelid on avastanud selle süra ka paganaste, kuulutades iga-rest elu ja jumalariiki, s.o. maapäälse elu, äärmast

uusis tingimuses. Ta on olemasoleva ja tuleva religiooni, aga koguni ajaloolisele Jeesusele tagasiinij- nii eba-
hauulik, nagu see ehk nõlab. Johannelik Kristuse
kujutlus teeb selviisil, et evangelist ideaalse Kristu-
se (ilmavaateliselt): „erhöht' lhr. 707) maapäälsele ellu aretab
ja hingelised kogemused, mida ta tema juures ja tema
läbi võis saada, ajaloolisele Jeesusele omaseks riis-
jutab. Ta ühendab Pauluse Jeesusega, sest ka Pau-
lus ei tunne Jeesust tema lihalikus olemises. Evange-
listi: Jeesus on vähem ajaloolisem veelgi ajaloolisij
üksikasjus sinoptikute kirjeldusi, kuid püüdes
tabada ajaloolist on siin tabatud see keegi kõr-
gi aegade jaoks. Sügavaim müstika religioos-
ses andumises, rennaarmastus — see on eetilise reli-
giooni kõrgus, mis võis saavutada ammu vana-
nenud teoloogiliste eeldusile vaatmata evan-
gelisti hinges.

Daanud üldise ettevalmistuse joh. nimetatud
evangeeliumi kohta, nii kaugelt, kui see puu-
dub meile ja teksti esimest sisulist vahetorda,
on küsida: mida jutlustada ja kuidas?

Joh. 17, 18-20 sisuliseks mõistmiseks on enesegeetru-
te juures käsitleuses siinvaid vähemard, enamasti välisus erinevus;

Theodor Zahnil, Das Evangelium des Johannes. 1-2 A.
 deipzig 1908 -) järele võime öelda järgmist: „Jeesuse
 palve enese, oleviku ja tuleviku jüngrkonna eest
 koosneb kolmest osast: Jeesus palub enese eest (1-5),
 palve jüngrite eest (6-19) ja palve kõigi eest, kes kogu-
 rad jüngrite kutsel (20-26). Tervt 17, 18-26 käsitaks
 siis Jeesuse palvet jüngrite (18-19) ja tuleviku kogudu-
 se (20-26) eest. 18. sisaldab avalduse jüngrite läbi-
 tamise kohta, pärast seda, kui nad tões on pü-
 hitsetud (17). Selle palve (17.) seletamiseks vääril tähe-
 lepanu tõe ja jumalasona sünkus, mõte, mis iseenesest
 juba väliselt väheveenvas, siiski väga usutavas tekstis
 ὁ λόγος ὁ σὸς ἢ ἀπὸ τοῦ
 on. Et tõe ja pühituse läbi eteralmistatud jüngrid
 omaks elukutses maadma jaoks mõeldud on,
 näitab lause: „καὶ ὡς ἐπὶ ἀρετῆς εἰς τὸν
 κόσμον, καὶ ὡς ἐπὶ ἀρετῆς εἰς τὸν κόσμον.“
 Sellejuurde seob end kohe ka läbi tihedalt järg-
 nev mõte: „καὶ ὡς ἐπὶ ἀρετῆς εἰς τὸν κόσμον
 ἐκαστὸν, ὡς ὅταν καὶ αὐτοὶ ἠγασμένοι ἐν ἀρετῇ.“ (19)
 Isese poolt rõhutatud ὡς ὅταν αὐτοὶ tõstab esile, et
 Jeesusel on oma huvid, mida ta tähendab ἐκαστὸν ἐκαστὸν.
 Selles ei peitu veel sugugi tema ohorimõtet, sest

ohvit ei tähenda õhvit üldse mitte; ka seda mitte, et ennast mõnesugusest kõlblisest, või tseremoniaalsest ebapuhtusest peaks puhastama, sest kui Jeesus tõesti midagi sellist vajaks, peaks ta seda enne pärast kohe ette võtma. Õhvit võib siin samuti nagu 10,36 tähenduse saada, kus Jeesus objektina, Jumalataja subjektina käsitatav ja tegevusena kõrgema ameti kohase haavatavusega tegemist on. Et Jeesus oma teekonna maailmast Jumalani rabatahtlikult sooritab, siis pühitseb ta sellens teekonnaks end ise ette, kuna maailma saates seda Isa tege. Nüüd pühitseb Jeesus end, nagu (10,16 ja 12,23j. 32; 2,14j.) varem öeldud, sügavamalt, et temale maailmasaatsmisega antud võim kõrge liha üle haavatavaks saaks (17,2). Siit selgub, kui tõsiselt Jeesus Isalt saadud ülesannet täita püüab. Aga intensiivsusestki võidab tema elamus sellega palju, tagajärjed on veenvad (14,18; 15,26; 16,7-15): jüngeris on ta leidnud mõte, ainultte jüngerile annab ta oma raimu. Ta ainult jätkab Isa tööd, see on siduv mõte 18. ja 19. rahel. Alles raimu vastuvõtu läbi, mis rahetult johtub sellest, et Jeesus ära lähel, saavad jüngerid võimaluse ja võime astuda kutsetegevusse, kus sem' Jeesus oli. Meistri lahkumisel on mõte, ja tagajärg,

sest täiesti kvalifitseerituina võivad jüngrid esineda, ol-
les tões pühitsetud. Tõde käskis aga Jeesusel rõimust
saada kõige liha üle. 14, 26 ja 16, 13-15 järele on
see aga jüngritele mõistetav alles siis, kui Jeesus juba
Isa juurde on läinud. Sellega lõpeb jüngrite eest-
palve (6-19), mis oluliselt sisaldab kaks palvet:
esimese, kus Jeesus palub jüngrite eest, kuna ta on neile
Isa tahtmise teatanud, kurja eemalehoidmiseks;
teise palve jüngrite kutsealaliseks õnnistuseks, täis
rastutusennet ja ohvimeelt.

Sellega on sissejuhatus antud palve kolman-
dasse ossa (20-26). Jüngrite saatmine ja pühitsemine,
ei saa jääda küünlaks, mis põleks raka all,
naid see on kohustus tegelikult tagajärgedeks.
Jeesus tunneb kohustust kosta Isa ees ka tulevaste
usklikeude pärast: „Οὐ πέρι τούτων δὲ ἔρω τῷ κόσμῳ,
ἀλλὰ καὶ πέρι τῶν πιστευόντων διὰ τοῦ λόγου αὐτῶν
εἰς ἐμὲ ἵνα πάντες ἐν ὧν, καθὼς σὺ, Πάτερ, ἐν
ἐμοὶ κάγω ἐν σοί, ἵνα καὶ αὐτοὶ ἐν ἡμῖν ὦσιν,
ἵνα ὁ κόσμος πιστεύῃ ὅτι σὺ οὐ με ἀπέστεικας, κάγω
ὅτι δόξα ἢ δὲ δόξας μοι δέδωκε αὐτοῖς, ἵνα ὦσιν
ἐν καὶ ὡς ἡμεῖς ἐν ἐγὼ ἐν αὐτοῖς καὶ σὺ ἐν ἐμοί,
ἵνα ὦσιν ἰατευμένοι εἰς ἐν, ἵνα γινώσκῃ ὁ κόσμος

Foh.
17, 20-26

ὅτι οὐ σὺ με ἀπέστειλς καὶ ἠγάπησας αὐτοὺς καθὼς ἰ-
ἐμὲ ἠγάπησας. Πάτερ, ὃ δέδωκός μοι, θέλω ἵνα
ὅπου εἰμὶ ἐγὼ καὶ κείνοι ὦσιν μετ' ἐμοῦ, ἵνα
θεωρῶσιν τὴν δόξαν τὴν ἐμὴν, ἣν δέδωκός μοι ὅτι
ἠγάπησας με πρὸ καταβολῆς κόσμου. Πάτερ δίκαιε,
καὶ ὁ κόσμος σε οὐκ ἔγνω, ἐγὼ δὲ σε ἔγνων,
καὶ οὗτοι ~~ἐγὼ~~ ἔγνωσαν ὅτι σὺ με ἀπέστειλς καὶ
ἔγνωσαν αὐτοὺς τὸ ὄνομα καὶ γνωρίσω, ἵνα ἡ
ἀγάπη ἣν ἠγάπησας με ἐν αὐτοῖς ἢ καὶ ἐν αὐτοῖς.

Tä palub ühesuse pärast kristlaste peres, et nad rõõ-
süd maktuda isaja poja ühendusesse. See on täp-
selt samane mõttega 1 Jo 1,3, kuid on Õv läbi Õv
õmiv järel ennem tumeatund, kui selgemaks teh-
tud. Usklikkude raimse ühesuse otseseks tulemuseks
olgu arjaks maailm usuks Jumala lähitust (kas
teadlik või loogilise otstarb? autor.) (13, 35; 14, 21; 17, 23).
Õmigi paljud sellele pühitsuseesmärke vastu sei-
savad, jääb ka Jumalale võõras immeshulke pääs-
teohjendiks. Et usklikke nende „maailmas“ nhen-
da s. l3 mõttes on oluliseks abinõuks Jeesusel enda
au üleandmine järglastele. Selle Dõõd all
võib 1, 14; 2, 11; 5, 23; 11, 4; 12, 28; 13, 31 järele mõista Jeesuse mõju
maapäälises elus, kaugelkriaga mitte tema imetajund,

kuus esmu jõud teda tutvaks tegi kui *μωρογενής* (1,14).
Sellejuures Jeesuse jängrid ei tule aga passiivsete pääet-
raatajainana, vaid tegelikkude osavõtjainana arvest-
set kui õpilaste ütles töötus, et tugevus nõrkusesse
võib edasi elama jääda, palju. Isa armastus Jeesu-
se vastu on alus, et Isa ka jängreid armastab. Sel-
lega on loodud üleminek viimasele (24-26) pal-
rele. Kui see, keda on armastatud enne maai-
sma algust, võib Jeesus Isa ees oma õigusta-
tud nõudmisega tahta, et, sääl, kus tema on,
ka need oleksid, keda Isa temale annud. Ühenduse
20-23. s. ei tule siin mõista ainult tolleaegseid
jängreid, ka mitte neid, kes järgnevad temale sur-
mas, vaid terve jängerkond kõigist aegadest.
Sellega on ka öeldud, et Jeesus enese parusiale ja
sellest tekkivale olukorrale mõtleb (14,3). Julge-
toon, mis avaldatud *ΠΙΣΤΙΣ*, tugeneb veelgi,
kusjuures apelleeritakse Jumala õiglusele (*ΠΙΣΤΙΣ*
ΔΙΚΑΙΕ, 25), mis tõendab Isa poolt oodatud
aulise Jeesuse täiusliku koguduse ühinemist.
Kastupidi maailmas, kes Jumalat pole tunnud, võib
Jeesus tõendada, et tema ja tema omad "on Jumalat
tunnud ja tahavad teda kuulutada ise ühte jäädes"

Kahtlemoeta on H. Lahn'i juures mitut jutlusmotiivi
viisakalt käsitletud, kuigi igakord mitte päris silma-
torkavalt ümorkasjus. Sääb, kus Jeesus omaast talttest
esineb Jumala armastustöö jätkajana, sõnakuuleliku
lapsena oma ülesannet viimase võimaluseni täites, kunn
samuti maapäälse armastustöö juhina, võime me ole-
tada tõust evangeliumi. Kõige tähtis polegi varelda
pühitsuse (19. s) ja ohvriurma ühendust; iseenesest näib
üsnä tõenäolik, et surma tarvidus teatud sisemise
arengu astmel võiks olla Jeesusele korraga nagu
„selgeks saanud“.

Lit. Valter Baueri („Handbuch zum Neuen Testament
II B. Tübingen 1912) seisukohtadest piisaks täiendusena
ja üksikasjuse selgitusetoomiseks järgmised:

18. s. juurde kuulub mõte pühitsuse usulisest
väärtusest, mis jüngrid alles võimelisiks teeb oma du-
kubet nii täita, nagu Jeesus seda tahab. 19. s.
juhtivaks on Lyd. Ell mõiste. Ex. 28, 41 järgi verb tähen-
dab tegevust, millega preuter oma ametisse „sisse harjub“,
Deut. 18, 19 järgi aga kui ohvriande kvaliteeti, mis anta-
se Jumala meelepärasele. See tegevus pole aga nii
mii tungiv, nagu see evangelist' juures kindlasti
on Philo mõju. Iseloomulik on, et ohvrimõttest süü süüsi jätust.

Kuid sellele antakse kõigepäält sümbolne tähendus (1 Joh. 8, 18). 20. s. avaneb palvetajale otskui'us ja laiem seisest tööväli tuleviku usklikele. Krist kolmest IV-lausest 21. on teisena esimesele koordineeritud, kuna viimane sihib otstarbemõttele. Evangeliumite (Joh.) eide mitte (nagu Philole!) ekstaasite jumalaga ühinemises, vaid usk Joxa'ite, mille Jeesus „omadele annud, rõhutades ühenduse põhjapanevat tähtsust (22). Usk kui ühine vara ühendab meid ka maailma vastu. Jumalike algupära rõhutamise väärus väljatõstmist, see teeb usu alles Kristuse usuks ja sellega maailmale vastuvõetavaks. Palve lõpposa (24-26) haarab kõigi palvete 6-19 ja 20 j. mõtte ja eesmärgid: jumal on Jeesust armastanud. 25. salm ei rääki mõtte „On jumal mere poolt, kes rääib merastu ristist?“, sest arusaadavalt selge on see, et jumala tegevust tagajärgede mitesaadatamisega ei saa oletada (Pha. 188). Jumaluseks on see rist küll kitsalt eksgeeritud, kuid loogiliselt asetatud süümuud reensus ei muutu. Suurimaks tõenduseks, et „õiglane Isa“ meiega on, on Jeesus, kes ühine jumala JVAOIG. Kõnutus ei lõpe aga 26. s.,

raid sisaldab otstarbe armastusühiskonna, Isa, Poja
ja usklikkude ühesuse loomiseks.

Silmnähtavalt on siin mõlete variatsiooni
tegemist, mis mõistmist raskendavad, kuigi teatud
piduliku mõõdukuse saavutavad. See precatio
summi sacerdotis (David Ehyträus f 1600) on suurelt jaolt
evangelisti kirjanduslike produktioon, nagu seda
järgmisest väljendusest otsustada võib: Jeesus
Kristus, 12. ὅτι ἦμιν μετ' αὐτῶν, 18. καὶ τὴν ἀρετὴν
αὐτοῦ εἰς τὸν κόσμον, 22. τὴν δόξαν δεδωκεν αὐτοῦ

Dr. Bernhard Weiss („Das Johannes-Evangelium,
v. d. 6. Auf. neu bearb., Göttingen 1912) kaitses teksti
väärtsust nende vastu, kes arvavad, et hellenistlik
alus evangelisele väärtsusele suurens kahjust
on olnud. Sõhina elmi es püüv tulevku kirik
on põimitud müstlike ollustega. Kuid müsti-
kale omane, „ärakadumine“ on siin ehitadli-
kult rakendatud maapäälse elu korraldamis-
eks, elavate võrrete kristlusele võitmiseks ja
teib evangeliumi produktiivseks. Selles ei peitu
sugugi mõneuguse ilmapaate paratamatut loo-
gikat, ka mitte kristuse imilike ilmapaade igar-
vetele logosile, kuid otzida tuleb sellest kõi-

gepäält tõendust sellens, et Jeesus on armuke omd-
pärane armastuse suhtevorm jumalaga,
et inimene on asetatud nii otsese jumalatu-
tamise võimalusisse, et selle järelduks peab
julgustas raimustus hingeliste tegurite vastu
mere elu juhtivaks põhimõtteks saama (Võrde
mm. kojos lkk. lkk. 466-469!).

Carl Friedrich Keil'i "Commentar über das
Evangelium des Johannes". Leipzig 1881, lkk. lkk.
515 - 523) on juba tema vanuse tõttu arvata, etta
puhteksegeetilisest selgusest teoti ei suhtu. Nii
on „pühituse“ mõte seletatud õrge pikalt Jeesu-
se surma kaudu, kuigi teost selle põhjuseks ei ole.
Küll väärivad mõned detailid „maapäälsete
varade“ juurde tähelepanu, nii: jüngerite
(resp. „maa soola“) omavahelise solidariteedi auto-
riteetuse, leotuse rõhutamine „doxa“ mõistega ühen-
duses, mida ta teistele vastupidiselt karitab vaid
jumalike ilmutuse austamiseks, küsimata tema
mõistelise sisu järelle j. n. e. Kuid leidub küllalt
ki ühised punkte varemmainitud eksegeetirühaga,
kes ehk evangeliumi Keili arvamise järelle täht-
kusetumaks on püüdnud seletada (Baueri!).

Õltsoduga on nimetatud autoreid teatud mõ-
tes ka võrreldud. "Lõpuno olgu veel tähelepanu
juhitud Wilhelm Hestmüller'i konkurritale Joh. 17 koh-
ta alulnimetatud J. Weiss'i väljaantud teoses lehe-
külgedel 838-841. Selle järele Joh. 17 jaguneb:

- 1). Jeesus kiriku alusend (1-5),
- 2). Kirik ja õige Jumala tunnetus (6-19),
- 3). Kirik kui sisuline teotöö (20-23),
- 4). Kiriku õnnistav tegevustäielikkus (24-26).

X S. 18. On tarvis teenäitajaid maailmale, kes mõjuksid
nagu Jeesus. Sellena ta valmistab ette, õpetab ja läi-
kitab jüngruid maailma, mille elavaks edasi-
kandjaks näeb Jeesus ka oma elumõtte ma-
pääl. Kui preester saab ta enese ohver-
dajaks, et tunnetada tõtt tema puhtuses
ja kindluses juba maapääl (19).

Ss. 20-23. Selle kõval kiriku ühtluse mõte, sisuli-
se teotöö mõte seisab tal eüdamel. Vaimu-
silinale saavad nähtavaks jüngrite lugemo-
tud õpilaste hulgad. Vende koondamine saab
visiooni õhtarbeks: Jeesus on palves armastanud,
tänuvunde ohvriks toonud Isa ees. Üks pe-
vad nad olema vaimu läbi neis, ja nad peavad

reda inka uuesti tunnetama oma elus kirikliku
sakramendi, püha õhtusöömaaja pühikuse läbi. Sellel
sisaldub juba ühesus Jumala ja Jeesusega; mis-
tilises vahekorras ühinudes Kristusega (14, 23; 16, 25, j.)
on kirik samuti Kristuses, nagu Isa Jeesuses ja Tema Isa
on. Substantiivsus ei ole hävitatud kaugel; j;
kuid substantiivsus ei ole veel sisu, nagu seda
Jumalal on. Selline imepärase ühesus usklikuuse
Kristuse ja Jumala vahel teenigu tunnetamisprob-
leemi: Jeesus on Jumalast saadud, Motiivid
on tähtsaimad, meelused ja usk identeed. Põhjuseks
selle nihtluse saavutamiseks on Jeesus ise. Need mis-
tilised vahendid, mis ta Jumalalt saanud, an-
nab Jeesus edasi usklikule. Kanade kristlaste
suurim leetus oli osasaamine doxa'it (1, 14). Iga-
kene elu on see - tõe - Jumala teonig ja sõnad. See
ühendab (lootus!) kõiki teonikurs. S. 21, on sama mõte
väljendatud juubeldavalt. Ühesuse ring on
loplik, Isa armastus paratamatult jääb ringi-
se (kas õigusega?) ja usklikud saavad osa igati-
rest elust!

S. s. 24-26. Isa õiglusele võib apelleerida mainitud
usuelu ideaali, mis on teostatud „omas ringis“, kuid

missugusest seismisest hõõgumisest peab jätkuma
tuld ja sädemeid väljapoole, et ühendus Jeesu-
sega alles hoitaks. Jumalariigi töö lõpulerimine
saabki kujuteldav olla hingeelu suurima valguse-
võiduga, kui koon, kus „kõik taavad laulvad
Jehovalle kiitust“.

Mis on Joh. 17, 18-26 tekstis evangeelium?

Asjaulud, et Jeesus jüngerid maailma läkitades
Jumala tahtmist täidab, jätmates kristlikele armastus-
tööd, et selline tegevus saab toimuda ^{more peaceful} kind-
laimas seoses Jeesuse nimuga, et kristlik armastus
on võimatu kristlik kirik rammub sellepärast
julgeiti õnnistusest tulevikku, saavad olla
üldiseis joonis käesoleva teksti juhtmõtted, dis-
positsioon.

Milliseis sõrdkujudes peans see eisu esita-
tama? Inimese elu peab käsitleda materjal haa-
rama, üksikut suhtes üksikuga, rahvast suhtes
üksikuga, sest „elu võitmine“, äratumine on evangee-
liumi ülesanne.

Missugust põisõhti peans taotlema? Kõlvata
elavat armastust ligimese vastu kuulajaisse, olgelt
silmi ees hoida kõrkraälise printsiipi ja seda ühendada krist-

liku rennaarmastusega, kui osadusega Jeesusest.

Kuidas tuleks seda taotleda? Otsekoheselt ja sümboolselt, kuna iga mõte lühikeses sõnastuses ei anna püsivat kujutlust. Kaasvõitlejate, neile, kes on rohkem tõtt otsinud, kui nad seda leidnud on, kes vähem elanud maapääl, kui mõtteis, neile peaks see olema kui raamik, millesse mahub enesepiitimus, lapselik usk, et mere mitte üksi pole, vaid et Jumal meid kuuleb.

Kui võt tuleks laiu probleeme haarata, mis kristlikus sotsiaaleetikas nii silmatorkavad? Küllalt palju ei jõua kunagi, paljuga ei saavuta alati sama. Tegemist on ainult ühe probleemiga, kuidas võin probleemid korruga, mis südamt rae-
võivad oma Issanda jalge ette heita, et hingesse võiks silmapilgukski peatuma jääda ülev ra-
gadus, ja pühalik rahul annaks võimaluse va-
lida hääd ja kosutavat enese saatjaks.

Selle jultuse teost võiks olla võimalikult vähesõnaline vaateala laiuuse kiuste ja edasiandma aktiivse meeleolu, kus sõbrad lahkuvad üksteisest ja õpetajad suruvad kätt, nagu terve rahva sümbol:

» ellinge ja valgustage rahvast, et nad Jeesust näeksid enesega! »

Futlus (Joh. 17, 18-26).

1.

Mõnes kohas Alpi mägedes, kus rahvast õige hõredalt elab, oli alles hilja aja eest ilus komme valitsemas.

Kui öhtul päine mägede taha kadus, ja riimed kiired veel nõrgalt lumega kaetud mäetippusid kuldse läikega üle külvand, võttis kõige kõrgemal mäeserval asuv karjane oma sarve ja hüüdis tema abist: „Kiitke Jumalat!“

Kõik ümberkaudsed karjased, kes oma majade juures seisisid, kordasid seda hüüet.

Nõnda kuuldus rerandtunni jooksul kaljust kaljuste, sügavusest sügavusesse kõrget, irka kaugemale ja kaugemale kadu hääle: „Kiitke Jumalat!“

Mis see on! Kas see pole Fata-Margana! Ei! - aga edasi!

Sarve viimase kadunud hääle järele tuli raikus, nagu kirikus palve ajal. Kõik karjased võtsid oma mütsid päast ja langesid põlvili maha. Ja kui pimedus rätte

jõudis, kandis sarve hääl läbi õhtu hämaruse
maheda hüüde:

"Hääd ööd! Hääd ööd!.."
"Jehoova, kui Sinu koonet ei raja, oleme
"liivale ehitanud!" Jamen.

2.

Amsad kaasvõitlejad! Pangem tähele Jeru-
lasõna, mis on kirjutatud Johannese evangee-
liumis 17. peatükis 18. - 26. salmim':

(Teksti.)

Ilus pilt on avanenud vaimusilmale: vaheldus
maastik. kuldse päikese ja koonetega, kodu-
le ruttav kauri ja karjane sarvega. Pimeduse
saabudes lendab rahuringel alla orgu, et võtta kõr-
geima kaitse alla loodust ja inimest, sest et puudub
päeva valgus, Johannese evangeeliumi mõtte- ja vai-
mulaadi mõistmiseks sobib see väga hästi, sest kasiin
viibime igaveste tõe hämaras ja salapärases ra-
raadis, kus meie tundeist lahti ei saa, et seltsilised
saadavad meid. Iga see pilt seletab meid endidki,
ja maastikul on kindlasti tallatud teerajakesi
läbielatud aastast, mis meie omad.

Evangeeliumi tänase tekstiga oleks sellel liivrii-
sel alpiidüllil aga eriline sühtuuluvus, kui just
meie, kaasvõitlejad, kellel mitte armult ilusandeid pole
enese ja omaste, vaid ka oma rahva ja inimkonna vastu,

suudaksime oma hingelise tasakaaluga luua
mägederahva raikus- ja palvesümfoonia. Kui mere
suudaksime jälgida päeva kätke ja kuulda oma
esimese karjase sarvehüüdu „Kütke Jehoorat!“
Meie peaksime seda kuulma, seda nõuavad mere
kohustused, vastutus, mis merl lasub, täita
ausalt ja usklikalt ülesandeid, millens keegi
ühel või teisel viisil kutsutud. Seda loodab
merelt vanempölv ja rahva tulevik, et positiiv-
sed väärtused mere elu eisu täidaksid, ellid
on läkitatud tööle, kas me teeme seda korra-
likult? Kas oleme ikka hingeliselt terved, et kaa-
ra hõisata sügavast tänutundest kordaläinud
päeva järele? Mis on merl südames rai, ka-
duviku varjud mere mõtted Jumalale juhivad?
Ja süüski peame olema ka karjased, kes oma
hoolealuseid õigel ajal varjualla viivad, kui
tuleb õõ ja selle varjud valitsevad. Tihti on mere
mõtted need, keda kuidagi koondada ei saa, mis
elavhõbedana laiali jooksevad, rageli tunded
häänevad me olemuse ja me ei saa kätte sel-
le põhjust, kogu mere elu ei ilmuta pea kuuagil
sellist ideaali, et iga kõrgemalt mäeküljelt
läkitatud evangeelium leiaks eest avatud
hinged. Kui on elu võitlus, ens siis peaksime kõi-
gepäält ~~saarutama~~ enesevalitsemise rõtmed, et
mere mitte ei kütgaks välja mõtteid ja tundeid,
mille algupära mere ei tea, et me väinsime kind-
laks teha „oma.“

Eluailmas on palju, mida saab sooritada vaid
isiklikult ja seda kuulub ka usulise elamise ära-
tundmine. On inimesi, kes mõne mõtte või tunde
arenemist eneses võivad jälgida kui kasvavat tai-
me, kuid sellegipärast midagi muuta ei suuda.
On olemas jõude, mida ei saa kunagi ületada, mis
printsiibena maksavad ka haritud tahtes. In-
mastus ja sõnakuulelikkus, alistumine kõrgermale tahte-
le, on õied, mida Jeesus noppinud evangeeliumi
jaos ja sel teel nad maailma läkitanud oma
jüngrite kaudu. Need on anded, ülevalt poolt.

Etga mere tajume ebakõlasid. Hääad algatused
ei leia tihti arusaamist ja poolehoidjaid, tü-
hine ajaviitmine ja lõbutsemine kipuvad täit-
ma elu sisu, tehnika imed rahuldavad teadu-
se ja müstika järgi jannuvad hinge ajutiselt
küllaltki täielikult, et mitte vastu võtta ja elu
sisuks muutuda lasta kõrgeimaid hingevara-
eid. Enamasti on ikka nõnda, et rõine seda,
mis esineb kui päevakajaline, mille ümber ehk
kaasinimesed teatud mõttes "tolmu" on keeru-
danud, mere tähelepanu häirib ja köidab, ei
ka kaastunde avaldamise või seisunoha võtmise
huvides, vaid uuedihime olemasolu pärast,
Samas tõsiasjad lihtsamategi hingeeluliste nähe-
te alal jäävad tähele panemata, nagu peak-
sid kõik põhjused välisrõlmast tingitud olema,
nagu inimene hinges kogu aeg ei sünnikes
mitte midagi. Nähtava ilma aktiivsus ja meeleliste

muljete intensiivsus ripuvad kuduma üha tihenevat võrku mere nn. "maiseks ringiks", millest kõrgemal-tõusmine sageli väliste abita pole võimalik. Ei tõs-tetagi enam silmi abistavalt üles "mägede poole", sest sõnakuulmise, alandamise ja armastuse käi-gud on tasased. Siis on tarvis tõepasunat, siis on tarvis aatejüngred, kes ühinevad otsekohes oma juhi sarveheliga, nii et mäekülgedelt sa-jakordse tugevusega kostuks armastusehüüed kau-gele, sügavale hingepõhja alaliseks elustama usku, lootust, armastama ligimesele kasulikke. Ja Jeesus läkitas jüngrid maailma, et võitu saavutada kõige liha üle, sest seda oli Tõe-vane ja ka tema üleandeks teinud. Armastus jüngrite vastu pühitses tema ettevõtte, kuigi armas-tus teda just sundis endale surma valima. Iga vere ja lilledega on inna kaetud olnud vaimuräitelyate teerada...

Seola kõike ei märka meie nii tihti oma elus, ei elustu, ega tõsta häält sisemine vajadus paremaks elukutseks. Kahelmed olene ja rahitle-me veelgi oma kutsutavuses, sest iseennast me ei tunne. Armastanud olene koguni vähe. Sei-same sisemiselt ünsinda kui keevanud puu, mille varju keegi ei igatse, sest et vari sellisel kasvul ei värskenda. Väi püsime paigal, rahul olles kõrgega, kuna on olemas päätoidussindlus-tatud; kaasimehed meid ei huvi.

Tuimus isiklikus ja armastuse puudumine ühiskond-
like-vaimlises elus, on's see reel muu teisiti nimetada,
kui oma sünniaigusest läätseleme eest loobumine?
On ülesanne inimesel oma sündi pühitseta kogu
eluga, mis nü raskemele, et tuimus ja ürskõiksus
meis maad võtab. Kui loomulikult ja lihtsalt suudab
Jeesus avaldada oma tahtmist olla pühitsetud!
Mõssugused jõud tal on käsitada, et teda midagi
ei kohuta, et tarvilik on tema meelest see, mis
teisile rasuks tuleb! Need on samad varjud mere
ees ja kõval, mida me haavata ei mõista, mil-
lest mere tunneme Jumala ligiolekut, kuid millele
võta ja veta jälle selja pöörame, kuna oleme
„sellest“ maailmast.

Ja eiisri on ka inimese pühitsetud, sest Jeesus
teostas oma tahte. Ei siit ega teisest maailmast ole
me pärit, vaid mere õige kodu on jää, Jeesuse ees-
kuju meis elavaks saab ja armastegudele kohustab.
Raugemata lapsemel, mis ei küsi tasu järgi, ega
hooldi ohriuurusest, ja väsimatu armastus häa,
puhta ja õige raste, need omadused ei kristal-
liseeru ohriteta. Kui nad aga kordki elamuses
mere hingepildiks saavad, siis saab ohrer ken-
geks kõrgema väärtuse pävast, siis ei saa mere
omas pakitsevat ja ülevoolavat tänumeeles
teisiti, kui ühineda nendega, kes „Jumalat kii-
davad“.

Äva, Jeesus, ise mine süda, et ma küps olek-
sin vägede Jehoova mõtteid lugema ja täitma!...

3.

Jeesus näis maailma armastusega evangeliumi võrta. Töötegijaks on kõik kutsutud, kuid vähesed on ära valitud. Olenes mullapinnast, kas seeme kannab idanema, või kuivab ta. Iga vähemalt uskuma peab maailma, et Jumal on inimesi armastanud Jeesuse kaudu. Et uskmatut sõpra millestki veenda, vajab püsivust, — tõde paneb end viimaks maksma. Mere kristlikud kohustused on nimetamisväärt väikesed, nii vähe tõiseid sõpru ja püsivat armastust! Vastutust kanda keegi teise isiku hingeliseks täiendamiseks, tundub kauge ja elutu. Ometi on öeldud, et „ainult nüpalju elad, nüpalju elad teistele“. Jeesus elas oma järgijate ja elab meiski. Iga ta peab maailmas läbi lööma, kõik peavad uskuma, et Jeesus Isa teemistuses maailma on teeninud, kannatama peame mere Jeesuse tõe pärast. Ellarest ja valust peame üle hakkama, et tunda rõõmu oma kristlikku kohust täites. Ja tahet, palju ohvimeelset tahet on tarvis, et töö vilja kammaks. Kii vähe kannatust ja pikameelt on meis, kes tahame töövilja rohe näha saada, ega läbe oodata, et alles valmis peaaegu istutatud taime varsti illes tõmbama, et ärale vaadata korralikku juurdumist. Kii täis vastolusid on kristlaste kohused sotsiaal, kus tegemist politikaga, usuga, teadusega, me. korraga, armastustunnegei rõib enesida, püüdes veenda kord uhkes, kord

teises väärtuses. Siis saaks evangeliumi kohta maksvaks ka teoloogilise vaimu luigest, vähist ja hävistä, milline kombinatsioon tagajärjeks mõttetuse ehk nulli annab. Sellepärast palub Jeesus, et „nemad kõik üks oleksid, nõnda kui sina, Isa, minu sees ja mina sinu sees, et nemad ka mere sees üks oleksid, et maailm usuks, et Sa mind oled läkitanud“.

Esimene käsk lubab palju eksivaid mere hulgaks. Elavana püsib teaduseprobleemina harva, et elu südameks olgu üks ja tähtsaim suhe - loojaga. „Maailm“ oma meelelise kultuuri ja erihuvastusega on kardetav rästane, kes merd hingeliselt enne tõhestada on suutnud, kui mere endist veenvaid tegureid ihisrinnale oleme jõudnud kujundada. Alles siis, kui Kristus end igal mere sammul ja avalduses end tunda annab, võib kindel olla ühtlases elukäsituses, mis suudab kinnitada usku ka väljaspoole. Hoone, mida Jumal mere hinges ehitas palmit, on kindel veerma tein' sama sooni maaree kohta. Miks on siis nii vähe usklikke maailmas? Siit näeme alles, kui vähe on maailmas teostunud sõjavalset armastust. Jeesus on aga isa palunud aidata veenda maailma armastuses, millega Isa armastas Jeesust. Kui palju on meil üin veel õppida!! Nagu üksteise sees peavad nad olema, inimesed - Jeesus - Jumal -

armastus! Atevõitlejate eneste keskel on olnud ja on rasked võimalikud lahkhelid, arusaamatused ja vaengi mõnesuguste väliste mõjude ja sisetse erinevate tunnetuste pärast, mis nende ühijõude loomulikult nõrgendab, kuid tee saavutamisele sageli hulga kiiremini lähemale võib aidata.

Õsimele sisetse tarakaal saab olla ainukeseks teguriks, mis isikuväärtuse sedavõort kõrgele tõstab, et ta tühiseist tülidest üle" võib vadata, s. o. osadus olmatõest. „Ühine kool" kristlaste peres on eriline aine ühises osasaamises evangeeliumist, mis palju kui see puutub kristuse isikuväärtuse mõttes. Oma „au" on Jeesus annud inimesele, et see moodustaks ühe. Ühised sihid ja ülesanded raskemata mõjuvad sellens kaasa, et terve tunne elavaks muutub.

Sotsiaalsed ülesanded võivad aidata ka usutunde süvenemist, jumalike mõtete läbi Jeesust mõista elus. Jeesus on tee (14,6) ühisele, aga ka inimesele.

Kuidas ta seda siis on?

4
Jeesus nõuab, et mere oma südame sisemist
häält ja selle kutsed jälgiks. Ja tahab, et mere
seda ruju, mis seisab meie silmade ees kui mere
tõeline olemus, ka tõesti näeks ja oma eluülesande
kohaselt arendaks. See ei tähenda mitte mõnusaimat
kergeimat valides näitame ainult, et mere ei oska
arvestada paremat osa hingest. Jeesus ei lepi su-
guigi sellega, mis on kerge ja mõnus. „Käi
minu järel“ tähendas kindlasti paljude inimeste
elus hiigla raske võitmist, sest inimesed, kellele
määrati see kutsed, seisid oma elus keset kõrge
mitmekesisemaid kohustusid. Kes rabalt tahab
alla vaadata ülvalt mäelt ja tugevamaks saada
rändamise ajal, ei tohi karta mäeleminemise
raskusi.

Mitte teatavat teada ei näita Jeesus sirna,
vaid ainult sihti: Jumalat. Jumal on igave-
ne lõpmatu tahe, on püha. Pühtus on tema ol-
museks. Kes Jumalat tunneb, seda läbib
otseselt puhastustuli, mis paneb tegevuse kõrge
hingejõud, et jälgida salapärasest kutsed. Orkus
on Rückert'il, kui ta ütleb: „Kui ma kahest
maailmast peaks ära andma, siis valisin
ma selle suure, mis väljas, ja mitte selle väi-
kese, mis minne sees. Ja ei nimetagi maailma
oma sees enam vaikeseks, kui sa oled ära
tunud selle jumalikkuse, mis inimeses varjul.“

Siiet selgub, kui tähtis on isikliku tõetunne uue-
likule. Kui kõik on noondatud Jumalale, hindame
meie vieti hingele ja ei kaota iseenast ma-
ailma keerises, vaid julgesti järgneda evangeeliumi
kuulutajatele. Kui hing kokku puutub loova vai-
muga, vabaneb ta põhjuste ja tagajärgede para-
tamattusest, võib lennata oma tiibadel. Uus tõe-
likkus valdab teda ja endise keerulise võitle-
mise asendab hingeline uuestsünd ükra puhta
malt ja ilusamalt. Ihaldused, mis meis teki-
vad, ei teeni enam ainult oma mina soore,
vaid tõsisajaks saab kokkukuuluvus kaasini-
misega, püüed minu ja sinu vahel raviserad
ühes omakasupüüdlise eeldusega ja me ole-
me armastuses ühendatud vendladega. Ju-
malaarmastus ja inimesearmastus on Jeesuse
juures idealsed. Iis teine kannatab, see koor-
mab teda ennast, ja valikeda ta teiste üle
ei taha, sest tema töö on teenimine, ja
näeb igas kaasnimuses voolavat elu, ja pa-
rib kõik tegevusse, et seda elu, mis võibolla
on maetud süü ja eksimise mulla alla, mi-
da ähvardavad lähmatada majanduslikud hä-
dad, ja kõrvale tõrjuda selle ilma valud ja rin-
satused et seda elu vabastada müitriist. Tema
siht ei ole mitte üksik inimene, vaid Jumala-
-kiik, s.t. tõeliste inimeste osadusühing, kes
sisemiselt kuuluvad kokku ja loovad ühgi,

kus üks ei ole teise vaenlane, kus inimesed ei
möödu üksikõikset üksteisest, vaid kus igaüks
elab teisele ja just selle läbi kasvab oma ei-
sõimise väärtuse poolest.

Jeesus on "elu". Ei ole paremat austamis-
viisi kui näia tema jälgedes! Tema saab
meid otseselt Jumala enese ette, et veenduda
tõehaale kutses: armastus kui jumalik raud,
saab teenida vaid üht printsipi - Jumala-
rügi teostamist maapääl - kooskõlalist kirikut.
See töö vajab alalist täiendamist ja tööte-
gijaid lugematul hulgal. Kõik on kutsutud -

"Õige Isa, ma arvan ei ole Sind
mitte tundnud, aga mina tunnen
sind ja needsmased on tundnud,
et sina mind oled läkitanud."

Kristuses on igavene elu...

"Küll mäed lüüguvad ja mäekünkad kõrguvad, aga
minu haldus ei lügu ja minu rahusõprus ei kõrgu"
Jamen. (Jes. 54, 4)

Auhinnabó
370446

1